

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Quæstio I. De Scientia Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

TRACTATVS III.

De Consequentibus Unionem, & ei
adjunctis.

Pura hic disputanda forent, quæ parum sunt Scholastica, ut de Sacerdotio Christi, potestate ejus regia, vi patranda miracula, quæ obvia sunt apud impressos. Magis disputabilia secernendo, sit

DISPUTATIO V.

De Scientia, Sanctitate, Libertate
Christi.

Prius quidem deberet tractari de Sanctitate, quia illa est etiam substantialis in Christo, adeoque prior ipsa Scientia, & actibus liberis; quia tamen materia de Sanctitate, habet non pauca spectantia ad voluntatem, quæ posterior est intellectu, ideo præmittitur aliqua prius de Scientia Christi.

QUÆSTIO I.

De Scientia Christi.

Ordinarie Authores, ea quæ pertractantur in prima parte in materia, an creatura possit comprehendere Deum, videre omnia possibilis: &c. hic etiam disputare solent; sed quia hæc alibi pertractata, quæ propria hujus sunt loci, & fusiùs ab aliis disputantur, brevius colliguntur.

Communis sententia triplicem in Christo scientiam admittit. 1mo Scientiam beatam; quæ stat in visione Dei, & visione creaturarum in Deo, quæ appellatur aliàs scientia matutina. 2da Scientia admittitur in Christo scientia infusa, secundum quam cognoscebat res quidditative, & secundum modum, quo animæ separatæ, vel Angeli, creata cognoscunt. 3^{ia} Scientia est acquisita, eaque duplex: Prima Experimentalis, qualem habuit Christus aspiciendo v.g. templum Salomonis: Secunda Naturalis,

consimilis ei, quam nos habemus, definiendo, vel demonstrando.

DE SCIENTIA BEATA.

ASSERO 1. Habuisse illam Christum ab instanti suæ conceptionis.

RATIO. Quia hæc scientia est annexa ipsi visioni beatæ; visionem autem beatam habuit, quia ipse Christus dicit se vidisse Patrem. Quomodo autem cum visione, stare potuerit tristitia horti, scitur aliunde.

ASSERO 2. Vi hujus scientiæ vidisse Christum omnia futura, præsentia, præterita.

RATIO: quia si sancti vident hoc in Deo, quod ad eorum statum spectat; cum quicquid est futurum, præsens, & præteritum, pertineat ad Christum, tanquam omnium Principem & caput: sit, ut ea cognitio tribuenda sit Christo. Quomodo autem Christus negat se scire de die judicii, id explicatum in materia de Fide, ubi de æquivocatione. Commoda explicatio. Quod scilicet id Christus sub secreto acceperit; quæ autem sub secreto accipiuntur, sciuntur ita, quasi respectu aliorum nescirentur.

ASSERO 3. Christum non potuisse reddi scientem scientiâ beatâ Dei, quâ Deus sciens est: est assertum contra Hugonem de S. Victore, & Joannem de Ripa.

RATIO: quia scire, est actus vitalis: actus vitalis exigit produci ab intrinseco; quomodo autem scientia increata, posset produci ab intrinseco humanitatis?

DE

DE SCIENTIA CHRISTI
INFUSA.

QUÆRES I. *Quid sit sentiendum de scientia Christi infusa, & ejus objecto?*

ASSERO I. *Habuisse Christum infusam scientiam.*

RATIO: quia Christus fuit simul comprehensor, prout nunc sunt animæ Beatæ: Ergo, si illæ, præter cognitionem rerum in VERBO matutinam, habent aliam cognitionem vespertinam, per infusam speciem de objectis: idem Christo concedendum erit.

ASSERO 2. *Quod attinet ad objectum hujus scientiæ, cognovit illa Christus res etiam naturales.*

RATIO: quia multa sunt talia naturalia, quorum quiddam cognoscitur, sine infusa scientiâ, haberi non posset. *Cognovit item futura, propter rationem supraallatam. Cognovit denique ea, quæ cognoscunt Angeli.* Ratio: quia hoc spectabat ad plenitudinem scientiæ ipsius, ne in scientiâ superaretur ab inferioribus.

DICES I. Res naturales cognoscebat Christus, per cognitionem naturalem acquisitam: Ergo frustra de illis habuisset cognitionem, per scientiam infusam.

RESPONDETUR. Idem objectum potest cognosci demonstrativè, & credi: cur ergo etiam duplici scientiâ attingi non poterit? præcipuè, cum in modo, quo aliquid Christus cognoscebat, per scientiam infusam, & naturalem, magna fuerit diversitas; longè enim clariùs, perfectiùs, &c. cognoscebat per scientiam infusam, quàm per naturalem.

DICES 2. Ad hoc sufficiebat sola scientia beata.

RESPONDETUR. Sicut Deo conceditur scientia de rebus, non solum in illomet ipso, sed etiam scientia illarum rerum, in illismet ipsis: sicut Beatis conceditur scientia, & matutina & vespertina; ita & Christo concedi debet: præcipuè autem, quia scientia infusa superat naturalem, & objecto, plura scilicet attingendo: & modo, perfectiùs idem cognoscendo. Et ita, per scientiam naturalem, cognoscebat v.g. Gabrielem Christus, consimili modo, quo illum anima separata cognoscit: sed per infusam, cognoscebat comprehensivè, adeoque longè perfectiùs.

DICES 3. Fides nobis infusa, non cognoscit objectum in se: Ergo nec noscet scientia infusa.

RESPONDETUR. Disparitatem esse. Quia si fides cognosceret quiddativè, hoc ipso non esset fides, non enim esset assensus propter attestantem veritatem, sed propter objectum in se cognitum; quod absurdum non sequitur, si scientia infusa quiddativè objectum attingat.

ASSERO 3. *Duplicem posse nos imaginari scientiam Christi infusam: unam independentem à phantasmatibus: & aliam dependentem.*

RATIO. Quia tali modo cognoscendi, ager Christus secundum utrumque statum, quem habebat, hoc est, & comprehensoris, cognoscendo sine phantasmatibus; & uniti corpori, cognoscendo dependentem ab iisdem.

ASSERO 4. *Scientiam hanc infusam, respectu aliquorum objectorum, fuisse supernaturalem.*

RATIO est. Quia multa cognoscebat Christus, quorum cognitio intuitiva, nulli substantiæ creatæ, aut creabili debetur; v. g. existentiam gratiæ &c.

ASSERO 5. *Non respectu omnium objectorum, illam scientiam fuisse supernaturalem quoad substantiam.*

RATIO. Quia sicut non sunt multiplicanda entia sine necessitate, ita nec dignificanda; nulla autem necessitas est asserendi, quod, quæ cognovit Christus scientiâ infusâ, cognoverit supernaturaliter.

ASSERO 6. *Scientiam infusam, circa quæcunque objecta, fuisse secundum quid supernaturalem.*

RATIO. Quia imprimis exigebatur illa scientia, ex vi statûs comprehensoris, qui est supernaturalis. Rursus, quia principiat cognitionem consimilem ei, quæ potest haberi, & habetur ab anima non unita corpori; hoc autem inducit supernaturalitatem quoad modum.

DICES I. Ista scientia infusa debebatur Christo, ratione statûs comprehensoris: Ergo erat supernaturalis.

RESPONDETUR. Negando consequentiam: quia etiam pro illo statu possunt dari cognitiones naturales, quamvis perfectiores cognitionibus viatoris.

DICES 2. Gratia constituit subiectum in statu supernaturali, elevatq; ad superiorem ordinem, per modum radices: Ergo est principium operationum, quæ congruunt subiecto secundum illum statum: cum ergo elevatus fuerit Christus ad statum supernaturalem, debuit habere operationes supernaturales.

RESPONDET LUGO. Si vera sit objectio, probabit, quod animæ separata, & Logicam, & Astrologiam, supernaturalem habeant, quod est mera divinatio. Sufficit itaque, ut respectu aliquarum operationum, elevetur ad statum supernaturalem; vel respectu primariæ operationis, qualis est visio Dei.

DICES 3. Exinde sequi, quod non possit ostendi, respectu quorum objectorum, scientia illa sit naturalis.

RESPONDETUR. Illorum objectorum est cognitio supernaturalis, quorum objectorum cognitio intuitiva, nulli substantiæ creatæ vel

*p 2 crea-

creabili debetur: in particulari autem, hæc objecta, vel maxime designat autoritas Patrum. Quia verò, etiam circa objecta naturalia, versari potest cognitio supernaturalis, de his nulla certa regula assignari potest: recurri tamen his specialiter debet, ad placitum Dei, innotescens, ex his, vel illis circumstantiis. Vide de hoc Lugo disp. 20. Sect. 1. num. 12.

ASSERO 7. *Unionem hypostaticam, si sit entitas modalis, itemq. entitatem illam connotatam per nos, cognovisse Christum ex hujus scientia; non tamen secundum suum terminum.*

RATIO, quod cognoverit illam entitatem: quia cognovit reliqua supernaturalia, per illam scientiam, nec in contra est ulla specialis ratio.

Non cognovit tamen per illam scientiam, terminum illius modalitatis. Ratio: quia terminus illius modalitatis, est ipsum VERBUM, quod intuitivè non potest nosci, nisi per visionem beatam, ut supponitur ex 1. parte.

Indubie autem cognovit, etiam ex rebus creatis, Christum existentiam Deitatis. Ratio: quia comprehendebat creaturas, quæ dicunt connectionem essentialem cum existentia Deitatis.

QUÆRES 2. *Quid sit sentiendum de speciebus huius scientiæ de servientibus.*

ASSERO 1. *Dari hujus scientiæ proportionatas species.*

RATIO: quia non esset, unde Christi intellectus esset completum principium, idque modo magis connaturali, ad eliciendos actus illorum objectorum; cum objecta, quæ immediate cum intellectu non uniuntur, exigant vicarias sui species.

ASSERO 2. *De supernaturalitate illarum specierum, idem est sentiendum; quod dictum supra, de ipsa scientia.*

DUBIUM majus est. *An species ille sint plures, an una?* Esse unam affirmavit Marilius, apud Suar. disp. 21. Sect. 1. Esse autem plures, quamvis non sint ita universales ac sunt Angelicæ, affirmat S. Thomas: licet etiam in oppositum citetur. Esse autem plures, sed magis universales Angelicis, ponit Suar. citatus.

Quod non sit una.

RATIO est: quia nullum hujus fundamentum. Sed respondetur: Fundamentum est dignificatio Christi, & quod fundamentum est, dandi Christo species universales Angelicis, idem erit dandi unam.

Quod sit una,

RATIO est. Dignificatio Christi. Responderi potest: dignificari quidem debere Christum, sed fundamento habito in autoritate, non autem per meram conjecturam, nulla autem pro hoc autoritas: unde etiam hanc sententiam appellat Suar. singularem.

Quod illa species universales sint Angelicis.

RATIO 1. afferri potest, quia species collatae sunt Christo, non secundum proportionem intellectus humani, qui est inferior Angelicis: sed secundum capacitatem obedientialem, & proportionem cum scientia infusa: Ergo sunt universales Angelicis, quæ illis datae sunt, secundum proportionem naturæ illorum.

RESPONDERI solet communiter: Quamvis species intelligibiles, in anima Christi sint receptæ, secundum potentiam obedientialem intellectus illius: supposito quod sint supernaturales: tamen non fuerunt collatae secundum proportionem potentia obedientialis: nullum enim hujus fundamentum: & ex altera parte, species respiciunt modum intelligendi, non autem vim sui receptivam, per se loquendo: cum primum in speciebus sit, complere intellectum, adeoque respicere modum intelligendi, modus autem intelligendi humanus particulatim procedit, nec exuberat, in plurimum, una, distinctam cognitionem.

RATIO 2. est. Christus præit Angelis, perfectionibus gratiæ & scientiæ: Ergo & universalitate specierum.

RESPONDETUR. Gratia proportionatur mensuræ meritum, & accommodatur dignitati personæ: similiter & alii habitus gratiam consequentes; sed species proportionatur dignitati naturæ, ad cuius majorem vel minorem perfectionem, crescunt, vel decrescunt: unde etiam, perfectioribus Angelicis, dantur perfectiores species: natura autem Christi humana non est perfectior naturis Angelicis.

Quod autem non sint illa species universales Angelicis:

RATIO desumitur ex S. Thomæ q. 11. a. 6. in corp. *Scientia, inquit, indita animæ Christi, habet modum connaturalem naturæ humane, ut accipiat species in minori universalitate, quam Angeli.* Quod ipsum ulterius explanari potest. Si supremus Angelus cum infimo comparetur, supremus Angelus habet magis universales species, quam infimus: idque ideo, quia inferior non habet intellectum ita perfectum, ac superior: Ergo etiam, cum anima Christi habuerit potentiam intellectivam, non ita perfectam, ac Angeli, nec accipiet ita perfectas species, quam Angeli.

RESPONDERI potest. Quod in conferendis speciebus Christo, non sit attentum ad perfectionem entitativam intellectus, sed ad perfectionem personalem; quæ, quia in Christo dignior quacunque perfectione Angelicæ: sit, ut perfectiores illius sint species. Quod autem, in collatione illarum specierum, attendat Deus ad dignitatem personalem: Ratio est. Quia sicut esse comprehensoris, ad quod sequuntur species, datum est illi intuitu unionis per-

personalis; ita & consequentia illud esse comprehensoris. Nec sequetur inde, quod illæ species fuerint infinitæ in perfectione, vel æquales dignitati personali: sicut non sequitur, gratiam Christo collatam intuitu unionis, fuisse infinitam in perfectione, vel æqualem dignitati personali. *His discussis*

ASSERO 3. *Nihil de hoc puncto certi haberi posse.* Commodius dicitur, esse in Christo plures species. Quia unitatem speciei, nec ratio, nec autoritas fundat. *Esse tamen universaliores:* quia hoc fulcitur sensu Doctorum, & decet dignitatem capitis.

QUÆRES 3. *Quid sit sentiendum, de usu scientiarum specierum & huius scientiæ?*

ASSERO 1. *Probabilius esse, quod Christus sciam ab initio fuerit in usu adequato illius scientiæ.*

RATIO: quia Christus habuit gratiam totam simul, in instanti suæ conceptionis: Ergo idem dicendum de hac scientia, cum exinde nullum sequatur absurdum.

ASSERO 2. *Casu, quo non fuerit Christus in usu huius scientiæ adequato, non inde sequitur ulla ignorantia in Christo positiva, licet sit aliqua privativa, hoc est, non cognitio, seu negatio cognitionis.* Quod non fuisset in illo ignorantia positiva eo casu.

RATIO est. Quia illud dicimur positivè ignorare, ad quod sciendum, etiamsi velimus, non habemus expeditam potestatem: quod de Christo dici non potest.

ASSERO 3. *Christum, in usu huius scientiæ, non convertisse ad phantasmata, in quantum illa scientia erat non nisi per proprias species, & quidditativas, similesq. illis, quas Angeli & anima separata habent.*

RATIO asserti. Quia si se Christus in usu talis scientiæ ad phantasmata convertisset, hoc ipso non cognovisset, modo Angelis & animabus separatis debito; quod tamen supponitur.

Ceterum, quando operabatur interdum Christus, ex illa quidem scientia, sed secundum modum unionis animæ cum corpore, convertebat se ad phantasmata. Ratio: quia hoc ipso non esset operatus secundum modum illius unionis.

DE SCIENTIA CHRISTI ACQUISITA.

Aliqua quærenda erunt de scientia experimentalis.

QUÆRES. *Quid sit sentiendum de scientia experimentalis Christi?*

ASSERO 1. *Fuisse in Christo Scientiam experimentalem.*

RATIO: Quia nihil vetat locum illum eo sensu accipi, in quo dicitur Christus profecisse scientiæ, atque gratiæ. Et certè, si Christus non acquirebat experimentalem scientiam:

quæro, an percipiebat sensu frigus e.g. vel non? Si non percipiebat: Ergo erat impassibilis proximè. Si percipiebat: quæro, an imaginatio illius efformabat speciem objecti illius, vel non? si non efformabat: Ergo adimis modum agendi Christo, debitum humanitati: cumque imaginatio sit causa necessaria, ponasque imaginationem in Christo; hoc ipso ponis, causam necessariam impediri à suo effectu: necessariò enim imaginativa operatur. Quod si efformabatur ab imaginativa species talis frigoris: Ergo & efformabatur species spiritualis ab intellectu agente: Ergo & cognitio illius frigoris ab intellectu patiente; quia intellectus patiens, in præsentia objecti sensibilis, actu sensibus percepti, non potest non percipere objectum, nisi sit valde distractus, vel aliunde ligatus: quod dicere de Christo, esset comminisci. Si autem, eo casu, efformabat intellectus patiens Christi, cognitionem de frigore: Ergo habebat experimentalem cognitionem de frigore; nihil enim plus per experimentalem scientiam intelligimus; præcipue verò, cum data fuerit, & prima, & ultiores, & ultima experientia frigoris: estque impossibile moraliter, ita semper fuisse Christum distractum, ut non perceperit frigus.

DICES. Subsistentia creata non potest subsistere cum subsistentia increata: Ergo & scientia experimentalis cum scientia beata & infusa.

RESPONDETUR. Argumentum probare multum; probat enim, quod Christus objectum illuminatum non viderit, sonos non perceperit, &c. dicam enim hæc omnia non stare cum scientia infusa, sicut subsistentia creata non stat cum increata. Teneatne verò paritas, vel, an negandum antecedens, unusquisque ex metaphysicis decernit.

ASSERO 2. *Habuisse Christum semper scientiam similem nostræ, dependentem à phantasia: eamque habuit æquè perfectam ab infantia, atque habuit vir.* Est assertum contra Lugo. disp. 21. Sect. 1. num. 5. & contra Valq. apud eundem. Videtur tamen esse Suarii, disp. 28. Sect. 1. §. Dico 2do. & disp. 30. Sect. 2.

RATIO. Quia, cum ex una parte, in aliis scientiam concernentibus actibus, non fuerit alligatus Christus conditioni aliorum infantum, si nihil obstat, idem etiam dicendum est de cognitione dependente à phantasmatibus: ex altera parte, exaltat id dignitatem divinam Christi: Ergo concedendum est Christo. Rursus, quando aliqua sunt in eodem genere, si excellentius alicui concedatur, debet eidem concedi minùs excellens, in eodem genere: & sic, si in genere noscendi concedatur, animam Christi ratiocinari, concedi multo magis debet, quod videat. Cum ergo concedatur Christo in genere scientiæ, scientia infusa, ususque illius, de-

*p 3 bet

bet etiam concedi usus scientiæ experimentalis & naturalis. Denique honorificentius est sentire de Christo, quod potuerit subtiliorem demonstrationem invenire de existentia Dei, etiam infans, quam illam invenerit Aristoteles.

DICES 1. cum Lugo & Vasq. Christus non habuit regulariter ullam operationem humanam, nisi dependenter ab organis, & dispositionibus naturalibus, sicut alii homines; neque enim ambulabat v. g. antequam habuisset in cruribus organa: Ergo nec habuit operationem humanam phantasiæ, ante organum bene dispositum; Ergo nec operationem humanam intelligendi.

RESPONDETUR. Negando, quod in infantia non habuerit organa bene disposita ad phantasiam. Organa autem sunt distinguenda. *Primo* quædam sunt ad actus merè externos: & hæc perfecta Christus non habuit; hinc nec ambulabat infans, nec loquebatur. *Secundo* alia organa, ad actus internos: & hæc habuit Christus perfecta, propter supra allatas congruentias. Porro organa ad actus externos non habebat, tum ad occultandum mysterium, tum ad majorem humilitatem, per quam nos salvabat. Addo, sicut si Christus potuisset infans ire pedes in Ægyptum, bene intulissimus, potuisset illum ire ad templum Salomonis, eò, quod ista sint in eodem genere; ita si Christus potuit exercere alios actus scientiæ, & fortè, etiam per oppositos, actus scientiæ infusæ dependentis à phantasmatis itidem infusis; cur non potuit idem Christus scire per scientiam naturalem & experimentalem?

DICES 2. Quod in infantia non possit phantasiari Christus, spectat ad passibilitatem corporis.

RESPONDETUR. Quod non: quia sicut posse phantasiari non destruit in viro passibilitatem, sic nec in infante destruxisset.

DICES 3. Si verum sit assertum, quomodo Christus proficiebat sapientiâ?

RESPONDETUR. Proficiebat quantum ad homines, magis scilicet illam manifestando. Proficiebat item scientiâ experimentalis successivâ, sicut successivè objecta per sensus percipiebat.

ASSERO 3. Christum multa objecta habuisse scientiâ cognita, quæ non habuisset cognita, nisi ita se cum Christo gessisset Deus, atque cum Salomone, Adamo, Prophetis; quibus res absentes, cum propria figura, & aliis conditionibus, monstratae sunt.

RATIO. Quia nulli scientia concedenda est major, quam humanitati Christi: si ergo hoc aliis hominibus factum, multò magis Christo.

Porro ut haberet Christus istam scientiam, triplici se modo potuit gerere Deus. 1. realiter & physicè præsentando illi objecta. Et hoc certè est multiplicare entia sine necessitate, & miracula; quia aliàs debuissent illi Angeli è ma-

ri transferre pisces, & è terra prægrandes bestias. 2. Potuisset Deus infundere illi nonnisi species spirituales, de illis objectis; sed istemodus non experimentalem scientiam, sed infusam fundat. 3. sine ulla cognitione sensuum, nonnisi species infundendo materiales, quales genitæ fuissent, si realiter & physicè objectum fuisset præsentatum; & hoc fundat scientiam dependentem à phantasmatis. Quod id fieri possit, suadet cum Lugone. Quia probabile nonnisi tales species infusæ v. g. Salomoni; si enim simpliciter infusæ fuissent ipsæ species spirituales, independentes à phantasmatis, potuisset in somno Salomon illis uti, utpote non dependentibus à phantasmatis; quod tamen communiter negatur, ut videre est apud Pineda, de rebus Salomonis lib. 3. cap. 10. Deinde, quando redeunt animæ mortuorum ad corpora, dicunt se vidisse flores v. g. palatia, vel certè tetros carceres & fæculentos; quæ certè per sensus non perceperunt, utpote disunitæ à corpore: Ergo nonnisi per infusæ species materiales, & phantasmata à Deo indita. Nec sequetur, otiosum fuisse intellectum agentem in anima Christi; quia etiam respectu objectorum, quorum species materialis erat immediate à Deo infusa, operabatur agens intellectus, educendo scilicet speciem spiritualem, consimilem phantasmati materiali.

QUÆSTIO II.

De Sanctitate Christi.

TRIA hic consideranda venient. 1. *Sanctitas desumibilis ex vi unionis hypostaticæ.* 2. *Sanctitas desumibilis ex vi gratiæ habitualis.* 3. *ex vi Capitis.*

DIFFICULTAS I.

De Sanctitate proveniente ex vi unionis.

DE hoc quæritur: *An Christus vi unionis fuisset sanctus, quantumvis nullam habuisset gratiam habitualementem?* Talem sanctitatem ponunt in Christo, Suar. disp. 18. Sect. 1. Amicus disp. 6. Sect. 5. Lugo disp. 16. Sect. 1.

PRÆMITTO 1. *Duplicem posse spectari sanctitatem.* 1. *Sanctitatem sumptam pro attributo, emanante ex ipsa natura divina, infinite perfecta.* Attributalem sanctitatem negat Deo Hurtado, Bernal, Herize, Hemelman. Sed oppositum defendit Aldrete; quem vide disp. 46. Sect. 8. Et certè, quæcunque est taxa formandi, cum fundamento in re, conceptum alicujus attributi in Deo, eadem serviet ad formandum conceptum attributalis sanctitatis. 2. *Sumi potest sanctitas pro esse divino, competente ipsi naturæ divinæ, & Personæ.*

PRÆ-